

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår ref.
r.g.h. 1109/2

Deres ref.
200903305

Dato
19.11.09

Høring- forslag til forskrift om studieforbund og nettskoler

Norges Handikapforbund (NHF) avgir følgende høring på forslag til forskrift om studieforbund og nettskoler. Høringen vil ta for seg den delen av forskriften som gjelder studieforbund.

Generell kommentar:

NHF er en uavhengig interesseorganisasjon for bevegelseshemmede og andre funksjonshemmede i Norge. Våre viktigste oppgaver er å peke på svakheter og utfordringer, samt foreslå løsninger i sammenheng med å nå målet om alles rett til deltakelse og likestilling i samfunnet. I denne sammenheng er arbeid med skolering og kompetanseheving gjennom kurs en særlig viktig oppgave. Funksjonshemmede er en diskriminert gruppe i det norske samfunnet. Kompetanseheving gjennom kurs er en viktig forutsetning for at medlemmer og tillitsvalgte kan være dyktige medvirkere og påvirkere på ulike samfunnsområder.

Flere interesseorganisasjoner har de seneste år fått betydelig vanskeligere vilkår i forhold til å drive sitt interessepolitiske arbeide. NHF er sterkt bekymret for at endringer i tilskuddsordningene skal bety at muligheten for å motta tilskudd til vårt studiearbeid reduseres. For NHF betyr dette at tilretteleggingstilskuddet må forvaltes og videreføres på samme måte som det gamle § 24 tilskuddet.

NHF vil peke på viktigheten av § 4, punkt a) ; *"Å bidra til å vedlikeholde og styrke demokratiet og legge grunnlag for bærekraftig utvikling ved å engasjere og utvikle aktive medborgere."* Slike formuleringer må være mer enn honnørord, og dette må komme til uttrykk gjennom forskriften.

NHF mener at forskriften slik den foreligger er uklar og ufullstendig på flere punkter. NHF har hatt store forventninger til de nye forskriftene, og er skuffet over at mange viktige problemstillinger ikke får en avklaring, slik at det kan drives et mest mulig effektivt og hensiktsmessig studiearbeid ute i organisasjonene. Forskriften bidrar i liten grad til at de overordnede målsettingene for studieforbundenes aktivitet § 4 a-f kan virkeliggjøres.

Oppsummering av våre synspunkter og krav

- Forskriften bidrar i liten grad til at de gode målsettingene for studieforbundenenes opplæringsaktivitet kan virkeliggjøres.
- NHF ser ingen grunn til at det skal være et tak på 30 deltaker pr. kurs.
- NHF støtter et krav om at læringsaktiviteten i studieforbund må utgjøre minst 40 000 timer.
- NHF støtter en ordning med tre tilskuddskomponenter under forutsetning av at dagens ramme er et minimumsnivå. Den prosentvise fordelingen av rammen på de ulike komponentene må avklares.
- NHF stiller seg positiv til at det gamle § 24 tilskuddet til særskilte målgrupper endrer navn til et tilretteleggingstilskudd, men rammen må avklares og tilskuddet må videreføres som i sin tidligere form.
- NHF går i mot et krav om at kurs skal bestå av minst 12 timer
- NHF går i mot at et kurs på 12 timer må fordeles på minst 3 samlinger.
- NHF støtter forslaget om at en kurstime er 60 min med organisert læring og at pauser på inntil 15 min kan inngå. NHF støtter også presiseringene i merknaden.
- NHF støtter kravet om at kurs skal følge en på forhånd godkjent studieplan.
- NHF går i mot kravet om at kurs i organisasjonene skal være offentliggjort og åpne for alle
- NHF støtter kravet om en aldersgrense på 14 år for deltakere som utløser statstilskudd og at deltakerne må ha deltatt i minst $\frac{3}{4}$ av timene.
- NHF støtter kommentar i merknaden om at kurs alltid skal ha et innslag av fysiske samlinger.
- NHF er positive til at det åpnes for at kurs kan suppleres med arbeid på nettet.
- NHF mener at kravet om at alle deltakerne også skal delta samtidig i en supplerende elektronisk kommunikasjon er lite fornuftig, og går i mot dette.
- NHF mener at forarbeid, oppgaveløsning mellom samlinger og etterarbeid i form av oppgaveløsinger, som foregår på nettet, enten ved enkelt deltakere eller grupper av kursdeltakere må telle med i tilskudds berettigede timer etter en bestemt regel.

Kommentar til de enkelte paragrafene

§ 3 Definisjoner

- a) Kurs. NHF ser ingen grunn til at det skal være et tak på 30 deltakere pr. kurs. Det er ingen pedagogiske argumenter for dette. Studieplanen skal gi klare føringer på læringsutbytte og gjennomføring, og dette må være et tilstrekkelig krav. Det er mulig at det som vil unngås her er at tilskudd til studiearbeid brukes til større konferanser eller samlinger. NHF stiller seg bak et slikt krav, men mener at dette hensynet blir ivaretatt gjennom krav til studieplan.

§ 4 Krav til minste aktivitetsnivå og rapportering

NHF stiller seg bak et krav om læringsaktiviteten i et studieforbund må utgjøre minst 40 000 timer.

§ 8 Kriterier for statstilskudd til studieforbund

Det er et problem at forskriften ikke kan si noe om rammene for tildeling. En ordning med tre ulike tilskuddskomponenter kan være en tilfredsstillende løsning, men det forutsetter en tilstrekkelig ramme. Dagens ramme må sees som en absolutt minimumsløsning.

Den prosentvise fordelingen mellom de ulike komponentene må avklares.

Det knytter seg noe uklarhet til bruken av opplæringstilskuddet. Det er viktig at dette fordeles på en fornuftig og rimelig måte. NHF vil foretrekke at det fastsettes en maks prosentandel som kan brukes på administrasjon.

Når det gjelder tilretteleggingstilskuddet er det meget viktig for NHF at dette videreføres. Det presiseres at dette tilskuddet skal være et supplement til opplæringstilskuddet. Det må understrekes at funksjonshemmede møter en rekke barrierer i samfunnet, også i forhold til deltakelse på kurs, -i forhold til transport, bruke av assistenter, kurssteder som ikke er tilgjengelig osv.

Forskriften gir studieforbundene ansvar for å fordele tilskuddene og midlene på medlemsorganisasjoner og lokallag. Det er viktig at det avsettes en prosentvis andel av totalrammen til et tilretteleggingstilskudd.

NHF krever at det stilles krav om tilgjengelighet til kurslokaler der studieforbund arrangerer kurs. Det er viktig at funksjonshemmede kan delta i kurs på lik linje med andre. Slik er det ikke i dag.

Krav til kurs som mottar tilskudd:

a. ***"Kurset må bestå av minst 12 timer fordelt på minst tre samlinger."***

NHF's erfaring er at kravet til at et kurs skal ha minst 12 timer skaper problemer for organisasjonsledd som arrangerer kurs. Det gjennomføres en rekke kompetansehevende tiltak og kurs i NHF som av praktiske og økonomiske grunner ikke kan tilfredsstillende kravet om 12 timer. Det er vanskelig å se at disse kursene ikke holder et godt pedagogisk nivå og at læringsutbyttet er godt. NHF mener at en kvalitetssikring av denne typen kurs av kortere varighet, gjennom krav til studieplan, også skal kunne motta tilskudd. Kravet om minimum tre samlinger er helt ulogisk og i mange tilfeller sterkt kostnadsdrivende. Vi kan heller ikke se at kravet om minimum 12 timer er avgjørende for om et kurs er mer informasjon enn kurs.

Forslag til nytt punkt a) og b) *Et kurs må bestå av minst 6 timer. Kurs på mer enn 6 timer kan fordeles på flere samlinger. b) Studieplanen skal være godkjent av studieforbundet før kursstart, og skal tilfredsstillende krav til en fornuftig pedagogisk progresjon.*

b.Kurstime: NHF støtter forslaget om at en kurstime er 60 min med organisert læring og at pauser på inntil 15 min kan inngå. NHF støtter også presiseringene i merknaden.

NHF støtter kravet om at kurs skal følge en på forhånd godkjent studieplan.

c.NHF støtter presiseringen av at studieforbund og medlemsorganisasjoner er arrangører av kurs.

d.Kurs skal være offentlig kunngjort og åpent for alle.

NHF støtter ikke kravet om at kurs må være offentlig kunngjort og åpent for alle. Et slikt krav kan stilles til kurs som arrangeres i regi av studieforbund, og som retter seg mot allmennheten. I forhold til kurs som arrangeres av medlemsorganisasjoner i studieforbund, kurs som retter seg mot denne organisasjonens medlemmer og tillitsvalgte, er dette kravet helt urimelig. Det presiseres i merknaden at; *"Vilkåret "åpent for alle" innebærer at kurs som er forbeholdt organisasjonens eller studieforbundets medlemmer, ikke er tilskuddsberettigede.*

Slik dette er formulert vil så å si all studievirksomhet i Norges Handikapforbund ikke vil være tilskuddsberettiget. Dette kan umulig være hensikten.

Organisasjonenes mulighet for å skolere sine medlemmer og tillitsvalgte i forhold til å utvikle og engasjere aktive medborgere (jfr. § 4. punkt a.) blir helt bort. Myndighetene etterlyser kvalifiserte brukermedvirkere fra de frivillige organisasjonene på en rekke samfunnsområder. Denne skoleringen blir det vanskelig å følge opp.

Dette er et klart eksempel på at forskriften ikke ivaretar intensjonene i loven. Kravet om offentlig kunngjøring vil også være en betydelig kostnadsfaktor for de frivillige organisasjonene. Riktignok sier merknaden i avsnittets siste ledd at; *Vilkåret skal imidlertid ikke være til hinder for at kurs innrettet mot bestemte målgrupper eller kurs som krever forkunnskaper, kan få tilskudd.* Dette kan muligens forstås som at merknadens første del ikke skal gjelde, men formuleringen i første avsnitt er meget klar. Dette må klargjøres og endres.

NHF vil forslå følgende presisering:
§ 8 Kriterier for statstilskudd til studieforbund

d. Kurs som arrangeres av studieforbund rettet mot allmennheten må være offentlig kunngjort og åpne for alle.

Kurs som arrangeres av studieforbundenes medlemsorganisasjoner rettet mot organisasjonens medlemmer og tillitsvalgte og som krever bestemte forkunnskaper er fritatt for dette kravet.

Krav til deltakere: NHF støtter forslaget om en aldersgrense på 14 år for deltakere som utløser tilskudd, og at deltakerne må ha deltatt i minst $\frac{3}{4}$ av kurstidene.

Til merknadens presisering av at fysiske samlinger kan suppleres med samlinger arrangert gjennom elektronisk kommunikasjon vil NHF kommentere følgende; Vi er enige i at kurs alltid skal ha et innslag av fysiske samlinger. Elektronisk kommunikasjon skal være et supplement til samlinger der alle deltar fysisk. NHF mener at kravet om at alle deltakerne også skal delta samtidig i en supplerende elektronisk kommunikasjon er lite fornuftig. Pedagogiske hensyn må her veie tungt. Det må åpnes for at deltakere på kurs kan delta gruppevis eller enkeltvis på nettet. Forberedelser for å sikre at deltakerne har gode og mest mulig like forkunnskaper, praktiske oppgaver knytta til det enkelte kurs, oppgaveløsning underveis og mellom samlinger, samt etterarbeid etter kurs, må kunne gi uttelling. Slikt arbeid må synliggjøres i studieplanen og kunne gå inn i tilskuddsberettigede timer etter en fast regel. NHF mener at kravet om at det er den tiden som brukes på organisert læring, som skal ligge til grunn for tilskuddet. Kravene som stilles her til organisert læring er ikke heldig. En slik forståelse fremmer ikke læring og læringsutbytte. Det uttales i høringsdokumentet at statstilskuddet skal bidra til å redusere deltakernes opplæringskostnader. (s.4) Kravet om at alle kursdeltakere skal delta samtidig også på nettet er lite kostnadseffektivt og ikke pedagogisk fundert.

NHF har ingen kommentarer til krav om rapportering. Det er bra at en i § 11 viderefører ordningen med gratis bruk av undervisningslokaler.

Vennlig hilsen

Arne Lein
Forbundsleder

Lars Ødegård
Generalsekretær

